

Neandertalčeva piščal spet doma

Saša Dragoš

Kultura 08. 01. 2020, 06.00

Društvo godbenikov Cerklje je štirikrat odigran božično-novoletni koncert posvetilo osnovnim elementom planeta. S skladbo Duh časa, ki jo je zanj napisal Žiga Stanič, na neandertalčevo piščal pa z orkestrom odigral vsestranski Boštjan Gombač, je navdušeno občinstvo popotovalo od pradavnine do sodobnosti.

Voda, zemlja, zrak in ogenj so se spleli v vodilno temo prazničnega koncerta cerkljanskih godbenikov pod vodstvom Andreja Zupana. Foto: Saša Dragoš

Voda, zemlja, zrak in ogenj so se spleli v vodilno temo prazničnega koncerta cerkljanskih godbenikov pod vodstvom Andreja Zupana. Foto: Saša Dragoš

CERKNO > Društvo godbenikov Cerklje z izjemnim dirigentom **Andrejem Zupanom** že leta navdušuje na tematskih božično-novoletnih koncertih, z letošnjim pa je ustvarilo nov presežek. Ne le da je zelo težek program, ubran na vodo, zemljo, zrak in ogenj, odigralo odlično, pač pa je s skladbo **Žige Staniča** *Duh časa* in vsestranskim glasbenikom **Boštjanom Gombačem** v domače okolje imenitno "vrnilo" neandertalčevo piščal.

Glasba pradavnine in sodobnosti sočasno

Baba je bila prva skladba, ki jo je sodobni slovenski skladatelj Žiga Stanič pred tremi leti napisal za več kot 60.000 let staro neandertalčevo piščal, nanjo pa je zaigral Gombač. Po uvodni izvedbi s simfoniki RTV jo je uspešno izvajal po vsej Evropi. Pokojni makedonsko-slovenski glasbenik Ljuben Dimkaroski, ki je piščal obrnil in s tem povečal njeno zmogljivost, je dobil odličnega naslednika, bržčas edinega, ki po njem na zahtevno piščal sploh lahko igra.

Tiddibab - tako je Dimkaroski glasbilo poimenoval z začetnicami imen najditelja, arheologa **Ivana Turka**, sebe in najdišča Divje babe pod Šebreljami - je na novoletnem koncertu dobil novo, za rojstno okolje pisano skladbo *Zeitgeist - Duh časa*.

Skladba je plod pobude orkestra in Gombača, ki je vsaj nekoliko tudi Cerkljan. Kot glasbenik in mentor namreč redno sodeluje na tamkajšnjem džezovskem festivalu, ki se je rodil leta 1996, leto po Turkovi najdbi piščali.

Duh časa je skladba za vse čase - v duhu sodobnosti in pradavnine. Nastala je s pomočjo tovarne Eta, ki se kot podpornica lepo vrača k orkestru, katerega nastanek je spodbudila pred 45 leti.

Godbeniki in Gombač so pričarali jamo, zven večnega kapljanja v njej, nevihtne čase, ki se izmenjujejo z mirnejšimi v razgibanem okolju šebreljske planote. Gombač je piščali dodajal različna zvočila, godbeniki pa inštrumentom tlesk prstov in ploskanje. Partituri so dodali pester izbor zvokov in vključili navdušeno občinstvo. Lepše kot v domačem okolju pradavnega glasbila bi skozi duh časa težko popotovali.

Zemeljsko ognjevito, zračno ...

Nadaljevanje koncerta so godbeniki posvetili moči narave in vseh njenih elementov. Pravzaprav so koncert začeli z *Ognjenim vetrom* (Winds on Fire) mladega belgijskega skladatelja **Berta Appermonta**.

Po *Duhu časa* so se napotili v barok z glasbo vode in zraka slovitih glasbenih sopotnikov G. F. Händla in J. S. Bacha. Za energično nadaljevanje so skladbe našli v zakladnici sodobnih avtorjev. Razgibane melodije *Earthdance*, ki jih je ameriški skladatelj **Michael Sweeney** ustvaril ob prazniku Zemlje, so ponudile vodilno vlogo bobnom. Mehiški in ameriški ognjeviti ritmi v novem in azteškem ognju so delo **Artura Marqueza** in **Jaya Bocooka**, Belgijec **Jan Van der Rost** pa je zazibal v utrip vetrov. Koncert, ki se je sklenil s skladbo *Zemlja, veter in ogenj* v priredbi **Manferda Schneiderja**, so Andrej Zupan in godbeniki izvedli brezhibno.

Občinstvu, ki v kraju brez ustrezne kulturne dvorane ostaja zvesto orkestru, so godbeniki poklonili pokoncertni slovenski uspešnici *Zemlja pleše* **Mojmirja Sepeta** in najbolj znan del skladbe iz filma *Na svoji zemlji*.